
EBA/GL/2024/06

6 czerwca 2024 r.

Wytyczne

dotyczące minimalnej treści zasad zarządzania dla emitentów
tokenów powiązanych z aktywami

Zgodność i obowiązki sprawozdawcze

Status niniejszych wytycznych

1. Niniejszy dokument zawiera wytyczne wydane na podstawie art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010¹. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 właściwe organy w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 35 lit. a) rozporządzenia (UE) 2023/1114, do których wytyczne mają zastosowanie, i instytucje finansowe muszą dołożyć wszelkich starań, aby zastosować się do tych wytycznych.
2. W wytycznych określono stanowisko EUNB w sprawie odpowiednich praktyk nadzorczych w ramach Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego lub w sprawie sposobu, w jaki należy stosować prawo Unii w danym obszarze. Właściwe organy określone w art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, do których wytyczne mają zastosowanie, powinny stosować się do wytycznych poprzez odpowiednie włączenie ich do swoich praktyk (np. poprzez zmianę swoich ram prawnych lub procesów nadzorczych), również gdy wytyczne są skierowane przede wszystkim do instytucji finansowych.

Wymogi dotyczące sprawozdawczości

3. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 właściwe organy muszą w terminie do 20.11.2024 powiadomić EUNB, czy stosują się lub zamierzają zastosować się do niniejszych wytycznych, albo podać uzasadnienie niestosowania się do nich. W razie braku powiadomienia w wyznaczonym terminie EUNB uzna, że właściwe organy nie stosują się do niniejszych wytycznych. Powiadomienia należy przekazać, przesyłając formularz dostępny na stronie internetowej EUNB z dopiskiem „EBA/GL/2024/06”. Powiadomienia powinny przekazywać osoby odpowiednio upoważnione do informowania o stosowaniu się do wytycznych w imieniu właściwego organu. EUNB należy również zgłaszać wszelkie zmiany dotyczące stosowania się do wytycznych.
4. Powiadomienia zostaną opublikowane na stronie internetowej EUNB zgodnie z art. 16 ust. 3.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylenia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

Przedmiot, zakres stosowania i definicje

Przedmiot

5. Niniejsze wytyczne określają zgodnie z art. 34 ust. 13 rozporządzenia (UE) 2023/1114 minimalną treść zasad zarządzania dla emitentów tokenów powiązanych z aktywami, w szczególności w odniesieniu do narzędzi monitorowania zagrożeń²; planów ciągłości działania; mechanizmu kontroli wewnętrznej; oraz audytów, w tym minimalnej dokumentacji, jaka ma być wykorzystywana podczas audytu.

Zakres stosowania

6. Niniejsze wytyczne mają zastosowanie w momencie udzielenia zezwolenia i na bieżąco do właściwych organów określonych w art. 3 ust. 1 pkt 35 lit. a) rozporządzenia (UE) 2023/1114 oraz do emitentów tokenów powiązanych z aktywami.
7. Wytyczne mają zastosowanie do wszystkich emitentów tokenów powiązanych z aktywami, niezależnie od ich dotychczasowych struktur organów.
8. Wszelkie odniesienia do organu zarządzającego obejmują również emitentów tokenów powiązanych z aktywami, którzy są osobami prawnymi zarządzanymi przez jedną osobę fizyczną.
9. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni przestrzegać niniejszych wytycznych, a właściwe organy powinny zapewnić przestrzeganie wytycznych przez emitentów tokenów powiązanych z aktywami, w tym – w stosownych przypadkach – na poziomie całej grupy.

Adresaci

10. Niniejsze wytyczne są skierowane do właściwych organów określonych w art. 3 ust. 1 pkt 35 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 2023/1114.
11. Niniejsze wytyczne są skierowane także do emitentów tokenów powiązanych z aktywami określonych w art. 3 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia (UE) 2023/1114, a tokeny powiązane z aktywami należy rozumieć zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 6 tego rozporządzenia. W przypadku gdy emitentem tokenów powiązanych z aktywami jest instytucja kredytowa, powinna ona przestrzegać przepisów tytułu I, tytułu V sekcje 12, 12.1, 12.2 i 12.3

² Wszelkie odniesienia do ryzyka zawarte w niniejszych wytycznych powinny obejmować wszystkie rodzaje ryzyka, na które są lub mogą być narażeni emitenci tokenów powiązanych z aktywami, w tym ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu.

oraz tytułu VI i tytułu VII w związku z wymogami określonymi w dyrektywie 2013/36/UE i wytycznymi EUNB w sprawie zarządzania wewnętrznego³.

Definicje

12. O ile nie określono inaczej, terminy stosowane i zdefiniowane w rozporządzeniu (UE) 2023/1114, dyrektywie 2014/65/UE, „Wytycznych EUNB w sprawie zasad zarządzania wewnętrznego dla firm inwestycyjnych wydanych na podstawie dyrektywy w sprawie firm inwestycyjnych⁴” i rozporządzeniu (UE) 2022/2554 mają takie samo znaczenie w niniejszych wytycznych. Ponadto do celów niniejszych wytycznych stosuje się następujące definicje:

Grupa		oznacza grupę zdefiniowaną w art. 2 pkt 11 dyrektywy 2013/34/UE ⁵ .
Odporność operacyjna		oznacza zdolność emitenta tokenów powiązanych z aktywami do pełnienia krytycznych lub istotnych funkcji w trakcie zakłóceń.
Organ zarządzający pełniący nadzorcą	zarządzający funkcję nadzorcą	oznacza, o ile taki organ został ustanowiony, organ zarządzający występujący w roli organu nadzorującego i monitorującego podejmowanie decyzji przez kierownictwo.
Organ zarządzający pełniący funkcję zarządcą	zarządzający funkcję zarządcą	oznacza organ zarządzający działający w ramach swojej funkcji polegającej na skutecznym kierowaniu emitentem tokenów powiązanych z aktywami i obejmuje osoby, które kierują jego działalnością.
Ryzyko operacyjne		oznacza ryzyko operacyjne określone w art. 4 ust. 1 pkt 52 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

³ [Wytyczne w sprawie zarządzania wewnętrznego wydane na podstawie dyrektywy 2013/36/UE.](#)

⁴ [Wytyczne w sprawie zarządzania wewnętrznego zgodnego z dyrektywą \(UE\) 2019/2034.](#)

⁵ [Dyrektywa 2013/34/UE w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek.](#)

Wdrożenie

Data rozpoczęcia stosowania

13. Niniejsze wytyczne stosuje się od dnia 20.12.2024.

Wytyczne

Tytuł I – Stosowanie zasady proporcjonalności

14. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami i właściwe organy powinni uwzględnić zasadę proporcjonalności przy stosowaniu i wdrażaniu niniejszych wytycznych w celu zapewnienia, aby zasady zarządzania były spójne z indywidualnym profilem ryzyka emitenta tokenów powiązanych z aktywami i – w stosownych przypadkach – grupy, współmierne do jego wielkości i organizacji wewnętrznej, odpowiednie względem jego modelu biznesowego, właściwe dla charakteru, skali i złożoności jego działalności oraz wystarczające do skutecznego osiągnięcia celów odpowiednich wymogów i przepisów regulacyjnych.
15. W celu zastosowania zasady proporcjonalności i zapewnienia odpowiedniego wdrożenia wymogów dotyczących zarządzania przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2023/1114, w sposób określony szczegółowo w niniejszych wytycznych, emitenci tokenów powiązanych z aktywami i właściwe organy powinni wziąć pod uwagę następujące kryteria:
- a. wielkość emitenta tokenów powiązanych z aktywami pod względem sumy bilansowej;
 - b. forma prawna emitenta tokenów powiązanych z aktywami;
 - c. czy dany emitent tokenów powiązanych z aktywami jest notowany na giełdzie;
 - d. klasyfikacja tokena powiązanego z aktywami jako znaczącego lub nieznaczącego na podstawie art. 43 i 44 oraz art. 56 i 57 rozporządzenia (UE) 2023/1114;
 - e. specyfika, wolumen i liczba wyemitowanych tokenów powiązanych z aktywami;
 - f. czy wyemitowane tokeny powiązane z aktywami są dopuszczone do obrotu;

- g. mechanizm konsensusu stosowany do wydawania i zatwierdzania tokenów powiązanych z aktywami;
 - h. charakter i złożoność całej działalności gospodarczej;
 - i. rodzaj dozwolonej działalności i świadczonych usług;
 - j. czy prowadzona jest działalność transgraniczna oraz skala operacji w każdej jurysdykcji;
 - k. wielkość rezerwy aktywów;
 - l. rodzaj i złożoność aktywów, z którymi powiązany jest token;
 - m. czy posiadacze tokenów powiązanych z aktywami są posiadaczami detalicznymi;
 - n. korzystanie z usług usługodawców zewnętrznych;
 - o. wykorzystywane kanały dystrybucji, w tym kanały udostępniane przez usługodawców zewnętrznych; oraz
 - p. istniejące systemy technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), w tym środków na rzecz zapewnienia ciągłości działania, a także korzystanie z podmiotów zewnętrznych ICT, o których mowa w art. 34 ust. 5 akapit pierwszy lit. h) rozporządzenia (UE) 2023/1114.
16. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami zarządzani przez jedną osobę fizyczną powinni wprowadzić alternatywne rozwiązania zapewniające prawidłowe i ostrożne zarządzanie takimi emitentami oraz odpowiednie uwzględnienie zasad zarządzania, w tym poprzez zapewnienie odpowiednich mechanizmów kontroli i równowagi przy podejmowaniu decyzji.

Tytuł II – Rola i skład organu zarządzającego

1. Rola i obowiązki organu zarządzającego

17. Zgodnie z art. 34 rozporządzenia (UE) 2023/1114 organ zarządzający emitenta tokenów powiązanych z aktywami musi określić, nadzorować i odpowiadać za wdrożenie należytych zasad zarządzania, które zapewniają skuteczne i ostrożne zarządzanie emitentem i interesem posiadaczy tokenów powiązanych z aktywami, w tym podział obowiązków oraz identyfikowanie konfliktów interesów, zapobieganie im i zarządzanie nimi u emitenta tokenów powiązanych z aktywami zgodnie z art. 32 rozporządzenia (UE) 2023/1114.

18. Obowiązki organu zarządzającego powinny być jasno określone, z rozróżnieniem – w stosowanych przypadkach – obowiązków funkcji zarządczej (wykonawczej) i funkcji nadzorczej (niewykonawczej). Zakres odpowiedzialności i obowiązki organu zarządzającego powinny zostać jasno określone w formie pisemnej oraz należyce zatwierdzone przez organ zarządzający. Wszyscy członkowie organu zarządzającego powinni być w pełni świadomi jego struktury i zakresu odpowiedzialności, a także – w stosownych przypadkach – podziału zadań między poszczególnymi funkcjami organu zarządzającego.
19. W stosownych przypadkach organ zarządzający pełniący funkcję nadzorczą oraz organ zarządzający pełniący funkcję zarządczą powinny skutecznie współdziałać. Obydwie funkcje powinny dostarczać sobie nawzajem informacji wystarczających do tego, aby pełnić swoje role. W celu zapewnienia odpowiednich mechanizmów kontroli i równowagi proces decyzyjny w ramach organu zarządzającego nie powinien być zdominowany przez jednego członka lub niewielką grupę członków.
20. Do obowiązków organu zarządzającego powinny należeć co najmniej ustalanie, zatwierdzanie i nadzorowanie wdrażania:
 - a. ogólnej strategii biznesowej emitenta i jego najważniejszych polityk w obrębie obowiązujących ram prawnych i regulacyjnych przy uwzględnieniu długoterminowego interesu finansowego oraz wypłacalności emitenta, a także interesu posiadaczy tokenów powiązanych z aktywami;
 - b. polityk wymaganych na mocy art. 34 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2023/1114; polityki te powinny być dostosowane do apetytu na ryzyko i tolerancji ryzyka cechującej emitenta oraz charakterystyki i potrzeb klientów emitenta tokenów powiązanych z aktywami, którym to klientom będą one oferowane, a także potencjalnych posiadaczy tokenów;
 - c. organizacji prac emitenta w zakresie emisji tokenów powiązanych z aktywami, określającej umiejętności, wiedzę i kwalifikacje wymagane od personelu, a także niezbędne zasoby;
 - d. ogólnej strategii w zakresie ryzyka, apetytu emitenta na ryzyko i jego ram zarządzania ryzykiem, obejmujących odpowiednie polityki i procedury, uwzględniających otoczenie makroekonomiczne i cykl biznesowy oraz określających zaangażowanie organu zarządzającego w kwestie związane z zarządzaniem ryzykiem;
 - e. odpowiednich i skutecznych ram kontroli wewnętrznej, w tym ram zarządzania ryzykiem i dobrze funkcjonujących mechanizmów kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia zgodności z obowiązującymi wymogami regulacyjnymi, w tym w odniesieniu do zarządzania rezerwą aktywów;

- f. polityki wynagrodzeń dla emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami, która jest zgodna z art. 45 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2023/1114⁶;
 - g. polityk i procedur mających na celu identyfikowanie konfliktów interesów, zapobieganie im, zarządzanie nimi i ich ujawnianie zgodnie z art. 32 rozporządzenia (UE) 2023/1114⁷;
 - h. zasad mających na celu zapewnienie skutecznego przeprowadzenia indywidualnych i zbiorowych ocen kwalifikacji organu zarządzającego i odpowiedniego składu organu zarządzającego oraz skutecznego pełnienia funkcji przez organ zarządzający;
 - i. kultury ryzyka zgodnie z tytułem IV sekcja 7, w której mowa jest o świadomości ryzyka i podejmowaniu ryzyka przez emitenta tokenów powiązanych z aktywami;
 - j. kultury korporacyjnej i wartości zgodnych z tytułem IV sekcja 8, które promują odpowiedzialne i etyczne postępowanie, w tym kodeks postępowania lub podobny dokument;
 - k. zasad mających na celu zapewnienie integralności systemów rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, w tym finansowych i operacyjnych mechanizmów kontroli, a także zgodności z prawem i odpowiednimi standardami.
21. Przy ustanawianiu, zatwierdzaniu i nadzorowaniu wdrażania aspektów wymienionych w ust. 20 organ zarządzający powinien zapewnić, aby model biznesowy i zasady zarządzania uwzględniały wszystkie rodzaje ryzyka, na które emitent tokenów powiązanych z aktywami jest lub może być narażony, a także ryzyko, jakie emitent stwarza lub może stwarzać dla innych osób i środowiska. W tym celu emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni również brać pod uwagę wszystkie istotne czynniki ryzyka, w tym czynniki ryzyka środowiskowego, społecznego i ładu korporacyjnego (ang. *environmental, social and governance risks factors*, ESG), oraz rozważyć wpływ na klimat, a także inne aspekty oddziaływania na środowisko powodowane zużyciem energii przez stosowane mechanizmy konsensusu i walidacji. Do innych czynników ryzyka ESG, które należy wziąć pod uwagę, należą na przykład ryzyko prawne związane z prawem umów lub prawem pracy, ryzyko związane z potencjalnym naruszeniem praw człowieka czy inne czynniki ryzyka ESG, które mogą wpłynąć na kraj, w którym zlokalizowany jest usługodawca zewnętrzny, oraz na jego zdolność do świadczenia usług na ustalonym poziomie.
22. Organ zarządzający powinien nadzorować proces ujawniania informacji, w szczególności zgodnie z art. 30 rozporządzenia (UE) 2023/1114, oraz proces komunikacji z zewnętrznymi zainteresowanymi stronami i właściwymi organami.

⁶ Zob. regulacyjne standardy techniczne dotyczące minimalnej treści zasad zarządzania w odniesieniu do polityki wynagrodzeń dla emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami zgodnie z art. 45 ust. 7 lit. a) rozporządzenia (UE) 2023/1114.

⁷ Zob. regulacyjne standardy techniczne dotyczące konfliktu interesów na podstawie art. 32 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2023/1114.

23. Wszyscy członkowie organu zarządzającego powinni być informowani o pełnej działalności emitenta tokenów powiązanych z aktywami oraz jego sytuacji finansowej i sytuacji pod względem ryzyka z uwzględnieniem otoczenia gospodarczego i cyklu biznesowego, a także o podejmowanych decyzjach mających znaczący wpływ na emisję tokenów powiązanych z aktywami lub innego rodzaju istotną działalność emitenta.
24. Członek organu zarządzającego może odpowiadać za komórkę kontroli wewnętrznej, o której mowa w tytule V, pod warunkiem że członek ten nie posiada innych uprawnień, które mogłyby negatywnie wpływać na jego działania w zakresie kontroli wewnętrznej i na niezależność komórki kontroli wewnętrznej.
25. Organ zarządzający powinien monitorować i okresowo oceniać wdrażanie procesów, strategii i polityk wymienionych w niniejszej sekcji oraz podejmować działania w celu wyeliminowania ewentualnych uchybień stwierdzonych w tym zakresie. Ramy zarządzania i ich wdrażanie powinny być poddawane okresowemu przeglądowi i aktualizacji z uwzględnieniem zasady proporcjonalności, o której mowa szczegółowo w tytule I. W przypadku istotnych zmian mających wpływ na emitenta tokenów powiązanych z aktywami należy przeprowadzić bardziej szczegółowy przegląd.
26. W przypadku emitentów tokenów powiązanych z aktywami będących osobami prawnymi zarządzanymi przez jedną osobę fizyczną zgodnie z ich statutami i przepisami krajowymi wszelkie zawarte w niniejszych wytycznych odniesienia do organu zarządzającego należy rozumieć jako mające zastosowanie do jednej osoby fizycznej odpowiedzialnej za wdrażanie alternatywnych rozwiązań zapewniających prawidłowe i ostrożne zarządzanie takim emitentem oraz odpowiednie uwzględnienie zasad zarządzania.

2. Funkcja zarządcza organu zarządzającego

27. Organ zarządzający pełniący funkcję zarządczą powinien aktywnie angażować się w działalność emitenta tokenów powiązanych z aktywami oraz podejmować decyzje na podstawie pełnych i rzetelnych informacji.
28. Organ zarządzający pełniący funkcję zarządczą powinien ponosić odpowiedzialność za wdrażanie strategii i polityk określonych przez organ zarządzający oraz regularnie omawiać wdrażanie i odpowiedniość tych strategii i polityk z organem zarządzającym pełniącym funkcję nadzorczą. Wdrożenie operacyjne może zostać przeprowadzone przez organ zarządzający emitenta tokenów powiązanych z aktywami.
29. Dokonując oceny i podejmując decyzje, członkowie organu zarządzającego pełniącego funkcję zarządczą powinni konstruktywnie kwestionować oraz krytycznie oceniać przedstawiane personelowi propozycje, wyjaśnienia i informacje.

30. W stosownych przypadkach organ zarządzający pełniący funkcję zarządczą powinien regularnie, terminowo i wyczerpująco przekazywać organowi zarządzającemu pełniącemu funkcję nadzorczą wszystkie istotne informacje niezbędne do wykonywania jego obowiązków, w tym informacje na temat ryzyka i innych zmian mających wpływ na działalność emitenta tokenów powiązanych z aktywami, np. informacje na temat istotnych decyzji dotyczących działalności gospodarczej, organizacji i wykorzystywanych technologii, podjętego ryzyka i zgodności z apetytem na ryzyko i strategią w zakresie ryzyka, ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, incydentów związanych z ICT i sprawozdawczości w tym zakresie, istotnych strat z tytułu ryzyka operacyjnego, płynności i rezerw aktywów oraz zarządzania nimi.

3. Funkcja nadzorczą organu zarządzającego

31. Bez uszczerbku dla zadań przydzielonych na mocy obowiązujących przepisów krajowego prawa spółek organ zarządzający pełniący funkcję nadzorczą powinien:

- a. nadzorować i monitorować proces podejmowania decyzji przez organ zarządzający oraz jego działania, zapewnić skuteczny nadzór nad organem zarządzającym pełniącym funkcję zarządczą, w tym monitorowanie oraz kontrolę jego indywidualnych i zbiorowych wyników, a także określenie i realizację strategii i celów emitenta tokenów powiązanych z aktywami;
- b. konstruktywnie kwestionować i krytycznie oceniać propozycje oraz informacje dostarczane przez członków organu zarządzającego pełniącego funkcję zarządczą, a także jego decyzje;
- c. zapewnić i okresowo oceniać skuteczność ram zarządzania emitenta tokenów powiązanych z aktywami oraz podejmować odpowiednie działania w celu usunięcia wszelkich stwierdzonych uchybień;
- d. nadzorować i monitorować konsekwentne wdrażanie celów strategicznych emitenta, jego struktury organizacyjnej i strategii w zakresie ryzyka, jego apetytu na ryzyko oraz ram zarządzania ryzykiem i innych obszarów polityki (np. polityki inwestycyjnej dotyczącej rezerw aktywów);
- e. monitorować konsekwentne wdrażanie kultury ryzyka emitenta tokenów powiązanych z aktywami;
- f. nadzorować wdrażanie, aktualizację i skuteczne stosowanie polityk i procedur mających na celu identyfikowanie konfliktów interesów, zapobieganie im, zarządzanie nimi i ich ujawnianie zgodnie z art. 32 rozporządzenia (UE) 2023/1114⁸;

⁸ Zob. regulacyjne standardy techniczne dotyczące konfliktu interesów na podstawie art. 32 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2023/1114.

- g. nadzorować integralność informacji finansowych i sprawozdawczości oraz ram kontroli wewnętrznej, w tym skutecznych i prawidłowych ram zarządzania ryzykiem;
- h. zapewnić, aby kierownicy komórek kontroli wewnętrznej mogli działać w sposób niezależny oraz aby w razie potrzeby mogli oni, niezależnie od relacji podległości służbowej łączących te komórki z innymi wewnętrznymi organami, liniami biznesowymi lub jednostkami, bezpośrednio zgłaszać organowi zarządzającemu pełniącemu funkcję nadzorczą wszelkie obawy i ostrzeżenia w przypadku wystąpienia niekorzystnych tendencji dotyczących ryzyka wpływających lub mogących wpływać na emitenta tokenów powiązanych z aktywami; oraz
- i. ustalać i monitorować wdrażanie planu audytu wewnętrznego.

Tytuł III — Ramy zarządzania

4. Ramy organizacyjne i struktura organizacyjna

4.1 Ramy organizacyjne

- 32. Organ zarządzający emitenta tokenów powiązanych z aktywami powinien zapewnić odpowiednią i przejrzystą strukturę organizacyjną i operacyjną tego emitenta tokenów powiązanych z aktywami, a także powinien posiadać opis tej struktury w formie pisemnej. Struktura ta powinna przyczyniać się do zapewnienia oraz wykazania skutecznego i ostrożnego zarządzania emitentem tokenów powiązanych z aktywami, a w stosownych przypadkach – grupą.
- 33. Organ zarządzający powinien zapewnić komórkom kontroli wewnętrznej odpowiednie zasoby finansowe i ludzkie oraz stosowne uprawnienia do skutecznego realizowania przez nie zadań. Minimalny wymóg to zapewnienie komórce ds. zgodności z prawem niezależności działania, w tym odpowiedniego rozdziału obowiązków. Hierarchia służbowa oraz podział obowiązków powinny być jasne, dobrze określone, spójne, możliwe do wyegzekwowania oraz należycie udokumentowane. Dokumentacja powinna być odpowiednio uaktualniana.
- 34. Struktura emitenta tokenów powiązanych z aktywami nie powinna utrudniać organowi zarządzającemu nadzoru nad ryzykiem, na jakie narażony jest emitent tokenów powiązanych z aktywami lub – w stosownych przypadkach – grupa, ani skutecznego zarządzania tym ryzykiem, ani też utrudniać właściwemu organowi skutecznego nadzorowania emitenta tokenów powiązanych z aktywami.
- 35. Organ zarządzający powinien ocenić, czy i w jaki sposób istotne zmiany w strukturze grupy, jeżeli takie występują (np. tworzenie nowych jednostek zależnych, połączenia i przejęcia, sprzedaż lub likwidacja części grupy lub wydarzenia zewnętrzne), wpływają na stabilność ram organizacyjnych emitenta tokenów powiązanych z aktywami. W przypadku stwierdzenia braków organ zarządzający powinien niezwłocznie dokonać wszelkich niezbędnych korekt.

4.2 Znajomość swojej struktury

36. Organ zarządzający powinien w pełni znać i rozumieć strukturę prawną, organizacyjną i operacyjną emitenta tokenów powiązanych z aktywami („Znaj swoją strukturę”) oraz zapewnić jej zgodność z zatwierdzoną strategią biznesową i strategią w zakresie ryzyka, jak również apetytem na ryzyko, a także objęcie tej struktury ramami zarządzania ryzykiem.
37. Organ zarządzający powinien zapewnić, aby struktura emitenta tokenów powiązanych z aktywami, a w stosownych przypadkach również struktury w obrębie grupy, były jasne, efektywne i przejrzyste dla pracowników, akcjonariuszy i innych zainteresowanych stron, a także dla właściwego organu.
38. Organ zarządzający powinien kształtować strukturę emitenta tokenów powiązanych z aktywami, jej rozwój i ograniczenia, jak też zapewnić, aby struktura ta była uzasadniona i efektywna oraz nie cechowała się nadmierną lub nieuzasadnioną złożonością.
39. Przy ustanawianiu takich struktur organ zarządzający powinien rozumieć ich funkcjonowanie, cel oraz szczególne rodzaje ryzyka z nimi związane, a także zapewnić odpowiednie zaangażowanie komórek kontroli wewnętrznej. Takie struktury powinny być zatwierdzane i utrzymywane jedynie wtedy, gdy ich cel został w pełni określony i zrozumiany, a organ zarządzający jest przekonany, że zidentyfikowano wszystkie istotne rodzaje ryzyka, w tym ryzyko utraty reputacji, że wszystkimi tymi rodzajami ryzyka można skutecznie zarządzać i prowadzić odpowiednią sprawozdawczość ich dotyczącą, oraz że zapewniono skuteczny nadzór. Im bardziej złożona jest struktura organizacyjna i operacyjna i im większe jest ryzyko, tym ściślejszy powinien być nadzór nad daną strukturą.
40. Przy podejmowaniu decyzji emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni uwzględniać wyniki oceny ryzyka przeprowadzonej w celu ustalenia, czy takie struktury mogą być wykorzystywane do celów związanych z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu lub innymi przestępstwami finansowymi w celu zapewnienia, aby emitent lub sektor nie był narażony na poważne ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. W tym celu emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni brać pod uwagę co najmniej:
 - a. stopień, w jakim jurysdykcja, w której zostanie ustanowiona struktura, skutecznie spełnia unijne i międzynarodowe standardy w zakresie transparentności podatkowej oraz przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
 - b. stopień, w jakim struktura służy oczywistemu, zgodnemu z prawem celowi ekonomicznemu;
 - c. stopień, w jakim struktura mogłaby zostać wykorzystana do ukrycia tożsamości ostatecznego beneficjenta rzeczywistego;

- d. stopień, w jakim podstawa skutkująca ewentualnym utworzeniem struktury, budzi obawy;
 - e. czy struktura może utrudniać odpowiedni nadzór przez organ zarządzający emitentem tokenów powiązanych z aktywami lub zdolność tego emitenta do zarządzania powiązaniem ryzykiem; oraz
 - f. czy struktura stwarza przeszkody w skutecznym nadzorze sprawowanym przez właściwe organy.
41. W żadnym przypadku emitenci tokenów powiązanych z aktywami nie powinni ustanawiać nieprzejrzystych lub niepotrzebnych złożonych struktur, które nie mają jasnego uzasadnienia ekonomicznego ani celu prawnego, ani struktur, co do których mogą istnieć obawy, że mogłyby być one wykorzystane do celów związanych z przestępczością finansową.
42. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni dokumentować swoje decyzje i być w stanie je uzasadnić wobec właściwych organów.
43. Tego typu struktury i działalność, w tym ich zgodność z ustawodawstwem i standardami zawodowymi, powinny podlegać regularnemu przeglądowi. Przegląd taki powinien być dokonywany przez komórkę ds. audytu wewnętrznego, o ile została ustanowiona, przy zastosowaniu podejścia opartego na ocenie ryzyka.

5. Ramy organizacyjne w kontekście grupowym

44. W stosownych przypadkach emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni zapewnić, aby zasady, procesy i mechanizmy zarządzania w całej grupie były spójne i dobrze zintegrowane. W tym celu emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni zapewnić, aby ich jednostki zależne podlegające rozporządzeniu (UE) 2023/1114 wdrażały podobne zasady, procedury i mechanizmy w celu zapewnienia solidnych zasad zarządzania w całej grupie. Właściwe komórki u emitenta tokenów powiązanych z aktywami i jego jednostek zależnych podlegających rozporządzeniu (UE) 2023/1114 powinny w stosownych przypadkach współdziałać i wymieniać się danymi i informacjami.
45. Chociaż polityki i dokumentacja mogą być zawarte w osobnych dokumentach, emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni rozważyć połączenie ich lub odniesienie się do nich we wspólnym, ramowym dokumencie dotyczącym zarządzania.

6. Outsourcing⁹

46. Organ zarządzający powinien zatwierdzić politykę emitentów tokenów powiązanych z aktywami w zakresie outsourcingu oraz poddawać ją regularnemu przeglądowi i aktualizacji, zapewniając terminowe wdrożenie odpowiednich zmian.
47. Polityka w zakresie outsourcingu powinna uwzględniać jego wpływ na działalność emitentów tokenów powiązanych z aktywami oraz na jej ryzyko (np. ryzyko operacyjne, w tym ryzyko prawne, ryzyko utraty reputacji oraz ryzyko koncentracji).
48. Polityka ta powinna obejmować rozwiązania w zakresie sprawozdawczości i monitorowania, które należy wdrożyć od momentu rozpoczęcia umowy outsourcingowej do zakończenia jej obowiązywania (w tym proces należytej staranności i ocena ryzyka, zarządzanie umową i jej monitorowanie, rozwiązanie umowy, plany awaryjne i strategie wyjścia).
49. Outsourcing funkcji nie może skutkować przeniesieniem odpowiedzialności organu zarządzającego. Emitent tokenów powiązanych z aktywami pozostaje w pełni odpowiedzialny za wszystkie usługi i rodzaje działalności podlegające outsourcingowi oraz wynikające z nich decyzje kierownictwa i może być z ich tytułu rozliczany. W związku z tym w polityce w zakresie outsourcingu należy jasno wskazać, że rozwiązanie to nie zwalnia emitenta tokenów powiązanych z aktywami z jego obowiązków prawnych i regulacyjnych.
50. W polityce należy zawrzeć stwierdzenie, że outsourcing nie powinien utrudniać skutecznego nadzoru inspekcyjnego lub analitycznego nad emitentem tokenów powiązanych z aktywami oraz nie powinien naruszać żadnych ograniczeń nadzorczych dotyczących usług i działalności. Polityka ta powinna również obejmować uzgodnienia dotyczące outsourcingu wewnątrzgrupowego i w stosownych przypadkach uwzględniać wszelkie szczególne okoliczności dotyczące grupy.
51. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami przez cały czas zachowują swoją istotę i nie stają się spółką fasadową (ang. *empty shell*) ani „podmiotem-skrzynką pocztową”. W tym celu powinni:
 - a. zawsze spełniać wszystkie warunki zezwolenia, w tym organ zarządzający powinien skutecznie wykonywać swoje obowiązki określone w sekcji I niniejszych wytycznych;
 - b. zachować jasne i przejrzyste ramy organizacyjne i strukturę umożliwiającą im zapewnienie zgodności z wymogami prawnymi i regulacyjnymi, o których mowa w sekcji 4;

⁹W stosownych przypadkach niniejszą sekcję należy czytać w związku z sekcją 12.3 niniejszych wytycznych. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni odnieść się, w stosownym zakresie, do wytycznych EBA w sprawie outsourcingu, biorąc pod uwagę zastosowanie zasady proporcjonalności.

- c. w sytuacji gdy przedmiotem outsourcingu są zadania operacyjne komórek kontroli wewnętrznej – sprawować odpowiedni nadzór i posiadać zdolność zarządzania ryzykiem związanym z outsourcingiem krytycznych lub istotnych funkcji; oraz
- d. posiadać dostateczne zasoby i zdolności do zapewnienia zgodności z treścią lit. a)–c).

Tytuł IV – Kultura ryzyka i prowadzenie działalności

7. Kultura ryzyka

- 52. Prawidłowa, staranna i spójna kultura ryzyka powinna być kluczowym elementem skutecznego zarządzania ryzykiem emitentów tokenów powiązanych z aktywami i powinna umożliwiać tym emitentom podejmowanie racjonalnych i świadomych decyzji zgodnych z ich strategią w zakresie ryzyka i apetytem na ryzyko.
- 53. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni opracować zintegrowaną i obejmującą całe przedsiębiorstwo kulturę ryzyka na podstawie pełnego zrozumienia i całościowego obrazu ryzyka, na które są lub mogą być narażeni, w tym ryzyka ESG, ryzyka dla posiadaczy aktywów, ryzyka dla rynków, ryzyka operacyjnego, ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, ryzyka płynności, ryzyka związanego z inwestowaniem aktywów rezerwy, ryzyka dla samego emitenta tokenów powiązanych z aktywami oraz sposobu zarządzania nimi, z uwzględnieniem tolerancji ryzyka cechującej emitenta tokenów powiązanych z aktywami, a także konfliktów interesów, które mogą powstać w wyniku wzajemnych powiązań między podmiotami w ekosystemie kryptoaktywów.
- 54. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni rozwijać kulturę ryzyka przez wdrażanie polityki, komunikację i szkolenia dla pracowników na temat swojej działalności, strategii i profilu ryzyka, a także dostosować komunikację i szkolenia dla pracowników w celu uwzględnienia obowiązków tych pracowników w zakresie podejmowania ryzyka i zarządzania nim.
- 55. Pracownicy powinni mieć pełną świadomość swoich obowiązków związanych z zarządzaniem ryzykiem. Zarządzanie ryzykiem nie powinno ograniczać się do specjalistów ds. ryzyka czy komórek kontroli wewnętrznej. Główną odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem – przy uwzględnieniu apetytu emitenta tokenów powiązanych z aktywami na ryzyko oraz jego tolerancji ryzyka, w zgodzie z jego polityką, procedurami i mechanizmami kontroli – powinny ponosić linie lub jednostki biznesowe przy nadzorze ze strony organu zarządzającego.
- 56. Solidna kultura ryzyka powinna w szczególności obejmować m.in.:
 - a. Przykład z góry: organ zarządzający powinien być odpowiedzialny za ustalanie oraz komunikowanie podstawowych wartości i oczekiwań emitenta. Zachowanie jego członków powinno odzwierciedlać przyjęte wartości. Organ zarządzający powinien wносить wkład w komunikowanie podstawowych wartości i oczekiwań pracownikom. Pracownicy powinni działać zgodnie ze wszystkimi obowiązującymi przepisami prawa

i regulacjami oraz niezwłocznie przekazywać informacje o zaobserwowanym braku zgodności z nimi na wyższy szczebel w obrębie emitenta tokenów powiązanych z aktywami lub poza nim (np. do właściwego organu przez proces sygnalizowania nieprawidłowości).

- b. Odpowiedzialność: stosowni pracownicy na wszystkich szczeblach powinni znać i rozumieć podstawowe wartości emitenta tokenów powiązanych z aktywami oraz, w zakresie niezbędnym dla wykonywania swojej roli, jego tolerancję ryzyka i apetyt na ryzyko. Powinni być zdolni do wykonywania swoich ról i mieć świadomość, że będą ponosić odpowiedzialność za swoje działania związane z zachowaniem emitenta tokenów powiązanych z aktywami w zakresie podejmowania ryzyka.
- c. Skuteczna komunikacja i krytyka: prawidłowa kultura ryzyka powinna sprzyjać otwartej komunikacji i skutecznej krytyce – procesy decyzyjne powinny zachęcać do wyrażania szerokiej gamy poglądów, umożliwiać testowanie bieżących praktyk, stymulować konstruktywną krytykę wśród pracowników oraz sprzyjać kreowaniu otwartego i konstruktywnego zaangażowania w całej organizacji.
- d. Zachęty: odpowiednie zachęty powinny odgrywać kluczową rolę w dostosowaniu zachowań związanych z podejmowaniem ryzyka do profilu ryzyka emitenta tokenów powiązanych z aktywami i jego długoterminowych interesów, w szczególności w przypadku emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami.

8. Wartości i kodeks postępowania

- 57. Organ zarządzający powinien opracować i przyjąć wysokie standardy etyczne i zawodowe, a następnie ich przestrzegać i je upowszechniać, uwzględniając szczególne potrzeby i specyfikę emitenta tokenów powiązanych z aktywami, oraz zapewnić wdrożenie takich standardów (przez przyjęcie kodeksu postępowania lub podobnego dokumentu). Powinien również nadzorować przestrzeganie tych standardów przez pracowników. W stosownych przypadkach organ zarządzający może przyjąć i wdrożyć standardy obowiązujące w całej grupie, do której należy emitent tokenów powiązanych z aktywami, lub wspólne standardy wydane przez stowarzyszenia lub inne stosowne organizacje.
- 58. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni zapewnić brak dyskryminacji pracowników ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub wiarę, opinie polityczne lub wszelkie inne opinie, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

59. Polityka emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami powinna być neutralna pod względem płci¹⁰. Obejmuje to m.in. kwestie dotyczące wynagrodzenia, procedur rekrutacji, rozwoju kariery i planów sukcesji, dostępu do szkoleń oraz możliwości zgłaszania się na wolne stanowiska w ramach rekrutacji wewnętrznej. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni zapewnić równe szanse¹¹ wszystkim pracownikom, niezależnie od ich płci, w tym w odniesieniu do perspektyw kariery, i dążyć do poprawy reprezentacji niedostatecznie reprezentowanej płci na stanowiskach w organie zarządzającym. Emitenci znaczących tokenów powiązanych z aktywami powinni monitorować tendencje dotyczące luki płacowej między kobietami a mężczyznami.
60. Wdrożone standardy powinny mieć na celu wzmocnienie zasad zarządzania u emitenta tokenów powiązanych z aktywami oraz zmniejszenie ryzyka, na jakie narażony jest dany emitent, w szczególności ryzyka operacyjnego i ryzyka utraty reputacji, które mogą wywierać znaczący niekorzystny wpływ na rentowność i stabilność emitenta tokenów powiązanych z aktywami w wyniku kar pieniężnych, kosztów postępowań sądowych, ograniczeń nałożonych przez właściwe organy, innych konsekwencji finansowych i karnych, a także utraty wartości marki i zaufania inwestorów.
61. Organ zarządzający powinien ustanowić jasną i udokumentowaną politykę w zakresie przestrzegania tych standardów. Polityka ta powinna:
- przypominać pracownikom, że cała działalność emitenta tokenów powiązanych z aktywami powinna być prowadzona zgodnie z obowiązującym prawem i przyjętymi przez niego wartościami;
 - krzewić świadomość ryzyka, budując solidną kulturę ryzyka zgodnie z tytułem IV sekcja 7 i komunikując oczekiwania organu zarządzającego, zgodnie z którymi działalność nie może wykraczać poza określony poziom apetytu na ryzyko i limity określone przez emitenta tokenów powiązanych z aktywami, a zarazem wskazując odpowiednie obowiązki pracowników;
 - określać zasady oraz przedstawiać przykłady dopuszczalnych i niedopuszczalnych zachowań związanych w szczególności z nieprawidłowościami w sprawozdawczości finansowej i innymi uchybieniami w tej dziedzinie, przestępczością gospodarczą oraz finansową, w tym m.in. nadużyciami finansowymi, praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, praktykami monopolistycznymi, sankcjami finansowymi, przekupstwem i korupcją, manipulacjami rynkowymi, sprzedażą produktów finansowych nieodpowiednich do potrzeb klienta (niewłaściwą sprzedażą), innymi naruszeniami

¹⁰ Zob. regulacyjne standardy techniczne dotyczące minimalnej treści zasad zarządzania w odniesieniu do polityki wynagrodzeń dla emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami zgodnie z art. 45 ust. 7 lit. a) rozporządzenia (UE) 2023/1114.

¹¹ Zob. również dyrektywa 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy.

przepisów dotyczących ochrony konsumentów, przestępstwami podatkowymi, niezależnie od tego, czy zostały popełnione w sposób bezpośredni, czy pośredni;

- d. wyjaśniać, że oprócz spełnienia wymogów prawnych i regulacyjnych oraz zgodności z polityką wewnętrzną od pracowników oczekuje się uczciwego postępowania oraz wystarczająco umiejętnego i starannego wykonywania obowiązków; oraz
- e. zadbać o to, aby pracownicy zostali poinformowani o potencjalnych wewnętrznych i zewnętrznych postępowaniach dyscyplinarnych, postępowaniach sądowych i sankcjach, jakimi mogą skutkować niewłaściwe postępowanie oraz niedopuszczalne zachowania.

62. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni monitorować zgodność z takimi standardami oraz zadbać o to, by pracownicy byli ich świadomi, np. przez zapewnienie szkoleń.

Tytuł V – Ramy i mechanizmy kontroli wewnętrznej

9. Ramy kontroli wewnętrznej

63. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni wypracować oraz utrzymywać kulturę zachęcającą do pozytywnego nastawienia do kontroli ryzyka i zgodności z prawem u emitenta, a także solidne i kompleksowe ramy kontroli wewnętrznej. W tych ramach linie biznesowe lub jednostki wewnętrzne emitentów tokenów powiązanych z aktywami powinny być odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem, jakie ponoszą w związku z prowadzeniem działalności, oraz powinny ustanowić mechanizmy kontroli mające na celu zapewnienie zgodności z wewnętrznymi i zewnętrznymi wymogami. W związku z tymi ramami emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni ustanowić stałą i skuteczną komórkę ds. wewnętrznej zgodności z prawem, dysponującą odpowiednimi i wystarczającymi uprawnieniami, rangą i dostępem do organu zarządzającego, aby móc wypełniać swoją funkcję, oraz ustanowić ramy zarządzania ryzykiem. Biorąc pod uwagę kryteria proporcjonalności określone w tytule I, emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni również ustanowić komórkę ds. wewnętrznego zarządzania ryzykiem i audytu wewnętrznego. W każdym przypadku emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien mieć wdrożone odpowiednie polityki i procedury w zakresie zarządzania ryzykiem i audytu.
64. Ramy kontroli wewnętrznej emitenta tokenów powiązanych z aktywami powinny być dostosowane indywidualnie do specyfiki jego działalności, jej złożoności i związanego z nią ryzyka, uwzględniając przy tym – w stosownych przypadkach – kontekst grupy. W kontekście grupy dani emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni zorganizować wymianę niezbędnych informacji, tak aby każdy organ zarządzający, każda linia biznesowa i każda jednostka wewnętrzna, w tym każda komórka kontroli wewnętrznej, mogły wypełniać swoje obowiązki.
65. Ramy kontroli wewnętrznej powinny obejmować całą organizację, w tym obowiązki i zadania organu zarządzającego, oraz działalność wszystkich linii biznesowych i jednostek wewnętrznych, w tym komórek kontroli wewnętrznej, korzystanie z usługodawców zewnętrznych i kanały dystrybucji.
66. Ramy kontroli wewnętrznej emitenta tokenów powiązanych z aktywami powinny zapewniać:
- skuteczne i efektywne działania, w tym w odniesieniu do emisji tokenów powiązanych z aktywami;
 - odpowiednie: identyfikację, pomiar i ograniczanie ryzyka, w tym ryzyka operacyjnego i ryzyka związanego z ICT, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/2554;
 - wiarygodność informacji finansowych i niefinansowych objętych sprawozdawczością zarówno wewnętrzną, jak i zewnętrzną;

- d. właściwe procedury administracyjne i księgowe; oraz
- e. zgodność z przepisami, regulacjami, wymogami nadzorczymi oraz polityką wewnętrzną emitenta tokenów powiązanych z aktywami, jego procesami, regulaminami i decyzjami.

10. Wdrażanie ram kontroli wewnętrznej

- 67. Organ zarządzający powinien być odpowiedzialny za ustanowienie i monitorowanie adekwatności oraz skuteczności ram, procesów i mechanizmów kontroli wewnętrznej, a także za nadzorowanie wszystkich linii biznesowych i jednostek wewnętrznych, w tym komórek kontroli wewnętrznej (takich jak komórki ds. zgodności z prawem, zarządzania ryzykiem i audytu wewnętrznego, o ile takie utworzono). Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni ustanowić, utrzymywać i regularnie aktualizować odpowiednią pisemną politykę, mechanizmy i procedury kontroli wewnętrznej, które powinny zostać zatwierdzone przez organ zarządzający. W przypadku braku komórki ds. zarządzania ryzykiem organ zarządzający jest odpowiedzialny za ustanowienie, aktualizowanie i monitorowanie odpowiednich procedur i polityki zarządzania ryzykiem.
- 68. Emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien wdrożyć jasny, przejrzysty i udokumentowany proces decyzyjny oraz jasny podział obowiązków i uprawnień związanych z ramami kontroli wewnętrznej, obejmujący jego linie biznesowe, jednostki wewnętrzne i komórki kontroli wewnętrznej.
- 69. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni poinformować wszystkich pracowników o tej polityce, tych mechanizmach i procedurach kontroli wewnętrznej za każdym razem, gdy zostają w nich wprowadzone istotne zmiany.
- 70. Komórki kontroli wewnętrznej powinny sprawdzać, czy polityki, mechanizmy i procedury określone w ramach kontroli wewnętrznej zostały prawidłowo wdrożone w poszczególnych obszarach, za które komórki te odpowiadają.
- 71. Komórki kontroli wewnętrznej powinny regularnie przekazywać organowi zarządzającemu pisemne sprawozdania na temat najważniejszych wykrytych uchybień. W przypadku każdego nowego wykrytego poważnego uchybienia sprawozdania te powinny zawierać informację o stosownych, związanych z tym zagrożeniach, ocenę wpływu, zalecenia i działania naprawcze, które należy podjąć. Organ zarządzający powinien odpowiednio szybko i skutecznie reagować na ustalenia komórki kontroli wewnętrznej oraz żądać adekwatnych działań naprawczych. Należy opracować formalną procedurę reagowania na dokonane ustalenia i podejmowania działań naprawczych.

11. Ramy zarządzania ryzykiem

72. W ramach ogólnych ram kontroli wewnętrznej emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni posiadać całościowe ramy zarządzania ryzykiem obejmujące całego emitenta: jego wszystkie linie biznesowe i jednostki wewnętrzne, w tym komórki kontroli wewnętrznej, w pełni uwzględniające istotę ekonomiczną wszystkich ekspozycji na ryzyko, w tym ryzyko, jakie emitenci tokenów powiązanych z aktywami stwarzają dla siebie, posiadaczy aktywów, ryzyko operacyjne i ryzyko wynikające z rezerwy aktywów.
73. Ramy zarządzania ryzykiem powinny umożliwiać emitentowi tokenów powiązanych z aktywami podejmowanie w pełni świadomych decyzji dotyczących wszystkich rodzajów ryzyka, na które jest lub może być narażony, w tym ryzyka związanego z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/2554 (DORA)¹² i sekcją 12. Ramy zarządzania ryzykiem powinny obejmować wszystkie rodzaje ryzyka, w tym ryzyka rzeczywiste i przyszłe, na które może być narażony emitent tokenów powiązanych z aktywami. Ocena ryzyka powinna mieć charakter oddolny i odgórny oraz być przeprowadzana w obrębie poszczególnych linii biznesowych lub jednostek wewnętrznych i między nimi, z wykorzystaniem spójnej terminologii i zharmonizowanej metodyki w obrębie całej organizacji emitenta tokenów powiązanych z aktywami, a także – w stosownych przypadkach – na poziomie skonsolidowanym. W ramach zarządzania ryzykiem należy wziąć pod uwagę wszystkie istotne rodzaje ryzyka, z należyтым uwzględnieniem ryzyka zarówno finansowego, jak i niefinansowego, w tym ryzyka koncentracji, operacyjnego, związanego z ICT, utraty reputacji, prawnego, związanego z postępowaniem i ryzyka ESG. Należy również wziąć pod uwagę ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko koncentracji i ryzyko płynności wynikające z aktywów rezerwowych.
74. W przypadku emitenta tokenów powiązanych z aktywami ramy zarządzania ryzykiem powinny obejmować politykę, procedury, limity ryzyka i mechanizmy jego kontrolowania umożliwiające odpowiednie, dokonywane w stosownym czasie i ciągłe: identyfikację, pomiar lub ocenę, monitorowanie, ograniczanie i raportowanie ryzyka na poziomie linii biznesowej, jednostek wewnętrznych, emitenta tokenów powiązanych z aktywami oraz – w stosownych przypadkach – na poziomie grupy, a także zarządzanie tym ryzykiem.
75. Ramy zarządzania ryzykiem emitenta tokenów powiązanych z aktywami powinny dostarczać konkretnych wytycznych na temat realizacji strategii ryzyka. W stosownych przypadkach we wskazówkach tych należy zawrzeć i utrzymywać limity wewnętrzne zgodne z tolerancją ryzyka emitenta i jego apetytem na ryzyko, a wskazówki powinny być dostosowane do potrzeb prawidłowego działania emitenta, jego odporności operacyjnej, kondycji finansowej, potrzeb w zakresie płynności i celów strategicznych. Profil ryzyka emitenta tokenów powiązanych z aktywami powinien mieścić się w ustalonych limitach. Ramy zarządzania ryzykiem powinny zapewniać, aby w przypadku wystąpienia naruszeń limitów ryzyka następowało przekazanie

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2554 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego: [Urząd Publikacji \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022R2554).

informacji o naruszeniu na wyższy poziom kompetencji w celu zajęcia się nim wraz z podjęciem odpowiednich działań następczych.

76. Ramy zarządzania ryzykiem powinny podlegać niezależnemu przeglądowi wewnętrznemu, np. przeprowadzanemu przez komórkę ds. audytu wewnętrznego, i powinny być regularnie poddawane ponownej ocenie pod kątem cechującej emitenta tokenów powiązanych z aktywami tolerancji ryzyka i jego apetytu na ryzyko.
77. Należy ustanowić regularne i przejrzyste mechanizmy sprawozdawcze, tak aby organ zarządzający i wszystkie stosowne jednostki w obrębie emitenta tokenów powiązanych z aktywami otrzymywały w stosownym czasie dokładne, zwięzłe, zrozumiałe i istotne sprawozdania oraz mogły wymieniać stosowne informacje dotyczące identyfikacji, pomiaru lub oceny i monitorowania ryzyka oraz zarządzania ryzykiem. Ramy sprawozdawczości powinny być dobrze określone i udokumentowane.
78. Skuteczne przekazywanie informacji i świadomość ryzyka oraz strategii w zakresie ryzyka to bardzo ważne elementy całego procesu zarządzania ryzykiem, a także procesów przeglądu i procesów decyzyjnych, które to elementy pomagają zapobiegać decyzjom mogącym nieświadomie zwiększać poziomy ryzyka. Skuteczna sprawozdawczość dotycząca ryzyka wymaga wnikliwego wewnętrznego rozważenia i zakomunikowania strategii w zakresie ryzyka oraz stosownych danych na jego temat zarówno horyzontalnie w obrębie emitenta tokenów powiązanych z aktywami, jak i w górę oraz w dół hierarchii służbowej.

12. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym i odporność operacyjna

79. Emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien dysponować odpowiednimi ramami zarządzania ryzykiem operacyjnym i ramami odporności operacyjnej. Obejmuje to skuteczne polityki i procesy mające na celu:
 - a. terminowe identyfikowanie, ocenianie, szacowanie skutków, monitorowanie, raportowanie i ograniczanie ryzyka operacyjnego; oraz
 - b. identyfikowanie zagrożeń i potencjalnych awarii oraz ochronę przed nimi, reagowanie na zdarzenia powodujące zakłócenia i dostosowanie się do nich, a także powrót do działania i wyciąganie wniosków, aby zminimalizować ich wpływ na wykonywanie krytycznych lub istotnych funkcji¹³.

¹³ Zasady Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego dotyczące odporności operacyjnej, marzec 2021 r., <https://www.bis.org/bcbs/publ/d516.pdf>.

80. Organ zarządzający emitenta tokenów powiązanych z aktywami powinien w kontekście ram zarządzania ryzykiem zatwierdzać strategię, polityki i procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym i odpornością operacyjną, w tym apetytem na ryzyko w odniesieniu do ram ryzyka operacyjnego oraz tolerancją ryzyka zakłócenia krytycznych lub istotnych funkcji¹⁴. Te strategię, polityki i procesy powinny być okresowo poddawane przeglądowi i, w stosownych przypadkach, aktualizowane.
81. Organ zarządzający zapewnia skuteczne wdrażanie tych polityk i procesów, pełną integrację z ogólnymi ramami zarządzania ryzykiem emitenta tokenów powiązanych z aktywami, w tym ryzykiem związanym z korzystaniem z usługodawców zewnętrznych, oraz skuteczne informowanie o nich odpowiednich pracowników.
82. Emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien wyraźnie przypisać odpowiedzialność za system oceny i zarządzania ryzykiem operacyjnym i odpornością operacyjną.
83. Emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien określić swoje ekspozycje na ryzyko operacyjne, śledzić stosowne dane dotyczące ryzyka operacyjnego, w tym istotne informacje o stratach, a także przeprowadzać analizę scenariuszową.
84. Emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien zidentyfikować swoje operacje krytyczne zgodnie ze swoim podejściem w dziedzinie odporności operacyjnej oraz wskazać osoby, technologię, procesy, dane, infrastrukturę, osoby trzecie, w tym podmioty wewnątrzgrupowe, a także ich wzajemne powiązania i współzależności między nimi, które są niezbędne do zapewnienia krytycznych lub istotnych funkcji w normalnej sytuacji biznesowej i podczas wystąpienia zakłócenia.
85. Ramy zarządzania ryzykiem operacyjnym i odpornością operacyjną powinny podlegać regularnym przeglądom przeprowadzonym przez audytorów wewnętrznych lub zewnętrznych, którzy posiadają wiedzę niezbędną do przeprowadzania takich przeglądów. Ramy zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ramy odporności operacyjnej powinny być zorganizowane z wykorzystaniem wystarczających i odpowiednich zasobów ludzkich i technicznych. System oceny ryzyka operacyjnego i ramy odporności operacyjnej emitenta tokenów powiązanych z aktywami powinny być w pełni zintegrowane z ramami zarządzania ryzykiem emitenta.
86. Należy wdrożyć system składania sprawozdań do organu zarządzającego, w którym to systemie przewidziano przekazywanie – przez odpowiednie komórki emitenta tokenów powiązanych z aktywami – sprawozdań dotyczących ryzyka operacyjnego i odporności operacyjnej. Emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien dysponować procedurami umożliwiającymi niezwłoczne podejmowanie odpowiednich działań, stosownie do przypadku.

¹⁴ Tolerancja zakłóceń to poziom zakłóceń wynikający z dowolnego rodzaju ryzyka operacyjnego, który to poziom emitent jest skłonny zaakceptować, biorąc pod uwagę szereg poważnych, ale prawdopodobnych scenariuszy.

87. Emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien zidentyfikować i ocenić ryzyko operacyjne nieodłącznie związane z jego działalnością, procesami i systemami, aby zapewnić dobre zrozumienie takiego nieodłącznego ryzyka.
88. Biorąc pod uwagę tytuł I dotyczący stosowania zasady proporcjonalności, emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien zidentyfikować, przeanalizować i zmierzyć szereg scenariuszy, w tym zdarzenia o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia i wysokim poziomie dotkliwości, z których niektóre mogą skutkować poważnymi stratami z tytułu ryzyka operacyjnego. Dane wejściowe do analizy scenariuszowej obejmują, stosownie do przypadku, odpowiednie wewnętrzne i zewnętrzne informacje o stratach, informacje pochodzące z samooceny, ekspertyzy, ramy kontroli wewnętrznej, pomiary wybiegające w przyszłość, analizy przyczyn źródłowych i ramy procesów. Proces analizy scenariuszowej powinien być wykorzystywany do określenia szeregu konsekwencji potencjalnych zdarzeń, w tym ocen skutków na potrzeby zarządzania ryzykiem, i stanowić uzupełnienie innych narzędzi opartych na danych historycznych lub bieżących ocenach ryzyka.
89. Uwzględniając postanowienia tytułu I, emitenci tokenów powiązanych z aktywami mogą stosować podejście jakościowe do oceny ryzyka, podczas gdy emitenci znaczących tokenów powiązanych z aktywami powinni stosować bardziej zaawansowane podejście, w tym, jeżeli to możliwe, zasilić analizę scenariuszową dostępnymi wewnętrznymi i zewnętrznymi informacjami o stratach.

12.1 Zatwierdzenie nowego produktu, systemu i procesu

90. Emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien dysponować polityką i procedurami w zakresie oceny i zatwierdzania nowych produktów, procesów i systemów, w tym nowych emisji aktywnych tokenów powiązanych z aktywami oraz powiązanych procesów i systemów.
91. Proces zatwierdzania powinien uwzględniać wszystkie rodzaje ryzyka, w tym ryzyko prawne i związane z ICT, związane z wprowadzaniem nowych produktów oraz wdrażaniem nowych procesów i systemów, a także obejmować ryzyko związane z pracownikami, procesami, systemami i zdarzeniami zewnętrznymi.
92. W procesie zatwierdzania należy również uwzględnić wpływ na wykonywanie krytycznych lub istotnych funkcji oraz na ich wzajemne powiązania i współzależności, a także zmiany w profilu ryzyka operacyjnego emitentów tokenów powiązanych z aktywami, w tym zmiany ryzyka związanego z istniejącymi produktami lub działalnością, niezbędnych mechanizmów kontroli wewnętrznej, procesów zarządzania ryzykiem i ograniczania ryzyka.
93. Emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien zapewnić ocenę ewolucji ryzyka związanego z nowymi produktami, systemami i procesami przez cały cykl życia produktu, działalności lub usług.

94. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni dysponować stabilnym systemem kontroli wewnętrznej zgodnie z tytułem V, również w odniesieniu do nowych produktów, procesów i systemów, aby zapewnić prowadzenie przez emitenta tokenów powiązanych z aktywami wydajnych i skutecznych operacji; zabezpieczenie przez niego rezerw aktywów; sporządzanie wiarygodnych informacji oraz przestrzeganie obowiązujących przepisów i regulacji.

12.2 Zarządzanie ryzykiem związanym z ICT

95. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni ustanowić ramy zarządzania ryzykiem związanym z ICT zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu (UE) 2022/2554. W tym względzie emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni dysponować wewnętrznymi ramami zarządzania i kontroli, które zapewniają skuteczne i ostrożne zarządzanie ryzykiem związanym z ICT w celu osiągnięcia wysokiego poziomu operacyjnej odporności cyfrowej¹⁵.

12.3 Umowy z podmiotami zewnętrznymi na obsługę rezerwy aktywów, inwestowanie aktywów rezerwowych, przechowywanie aktywów rezerwowych lub dystrybucję publiczną tokenów powiązanych z aktywami

96. Organ zarządzający emitenta tokenów powiązanych z aktywami, który zawarł z podmiotami zewnętrznymi umowy na obsługę rezerwy aktywów, inwestowanie aktywów rezerwowych, przechowywanie aktywów rezerwowych lub, w stosownych przypadkach, dystrybucję publiczną tokenów powiązanych z aktywami lub planuje zawrzeć tego rodzaju umowę, powinien zatwierdzić, regularnie poddawać przeglądowi i aktualizować politykę w zakresie wymogów dotyczących niezawodności operacyjnej tych podmiotów zewnętrznych oraz zapewnić wdrożenie tych wymogów na poziomie indywidualnym i, w stosownych przypadkach, na poziomie grupy.
97. Polityka powinna obejmować główne fazy cyklu funkcjonowania umów z podmiotami zewnętrznymi i określać zasady, zakres odpowiedzialności i procesy dotyczące korzystania z podmiotów zewnętrznych. W szczególności polityka powinna obejmować co najmniej:
- a. zakres odpowiedzialności organu zarządzającego, w tym – w stosownych przypadkach – jego zaangażowanie w proces podejmowania decyzji;
 - b. zaangażowanie linii biznesowych, komórek kontroli wewnętrznej i innych osób fizycznych w związku z tymi umowami;
 - c. planowanie i strukturyzowanie umów z podmiotami zewnętrznymi, w tym definiowanie wymogów biznesowych dotyczących korzystania z podmiotów zewnętrznych.

¹⁵ Zob. rozporządzenie (UE) 2022/2554, Dz.U. L 333 z 27.12.2022, s. 1.

- d. identyfikację i ocenę ryzyka oraz zarządzanie ryzykiem zgodnie z sekcją 11;
- e. kontrole należytej staranności w odniesieniu do przyszłych podmiotów zewnętrznych;
- f. polityki i procedury mające na celu identyfikowanie konfliktów interesów, zapobieganie im, zarządzanie nimi i ich ujawnianie zgodnie z art. 32 rozporządzenia (UE) 2023/1114;
- g. planowanie ciągłości działania i strategię wyjścia w celu zapewnienia odporności operacyjnej emitenta tokenów powiązanych z aktywami w przypadku awarii lub zakłóceń w podmiocie zewnętrznym mających wpływ na świadczenie operacji krytycznych. Plany ciągłości działania i plany wyjścia emitenta tokenów powiązanych z aktywami powinny zawierać ocenę możliwości zastąpienia podmiotu zewnętrznego, z którego korzysta się na potrzeby operacji krytycznych, oraz ocenę możliwości zastosowania innych realnych rozwiązań alternatywnych, które mogą usprawnić odporność operacyjną w przypadku awarii w podmiocie zewnętrznym, takich jak przywrócenie danego działania na poziom wewnętrzny;
- h. proces zatwierdzania nowych umów;
- i. wdrażanie, monitorowanie i zarządzanie tymi umowami, w tym bieżącą ocenę wyników podmiotów zewnętrznych w celu zapewnienia, aby stosunek umowny pozostawał w granicach apetytu na ryzyko cechującego emitenta tokenów powiązanych z aktywami i jego tolerancji na zakłócenia operacji krytycznych i głównych linii biznesowych;
- j. procedury otrzymywania powiadomień o zmianach w umowie od podmiotów zewnętrznych i reagowania na takie zmiany;
- k. niezależną weryfikację i audyt zgodności z wymogami prawnymi i regulacyjnymi oraz politykami;
- l. procesy dotyczące przedłużania umów z podmiotami zewnętrznymi;
- m. dokumentację i prowadzenie dokumentacji; oraz
- n. strategię wyjścia i procesy dotyczące rozwiązywania umów, w tym wymóg dotyczący udokumentowanego planu wyjścia dla każdej umowy z podmiotem zewnętrznym, jeżeli wyjście uznaje się za możliwe, biorąc pod uwagę ewentualne zakłócenia świadczenia usługi lub nieoczekiwane rozwiązanie umowy.

98. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni ocenić potencjalny wpływ uzgodnień z podmiotami zewnętrznymi na ich ryzyko operacyjne i odporność operacyjną zgodnie z sekcją 12 oraz powinni wziąć pod uwagę wyniki tej oceny przy podejmowaniu decyzji, czy dana funkcja powinna być wykonywana przez podmiot zewnętrzny, a także powinni podjąć odpowiednie kroki w celu uniknięcia nadmiernego dodatkowego ryzyka operacyjnego przed zawarciem takich umów.
99. W ramach oceny ryzyka emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni również uwzględnić przewidywane korzyści i koszty proponowanej umowy, w tym uwzględniając znaczenie wszelkich rodzajów ryzyka, które można ograniczyć lub którym można skuteczniej zarządzać, względem ryzyka, które może wystąpić na skutek zawarcia proponowanej umowy, uwzględniając co najmniej środki wdrażane przez emitenta tokenów powiązanych z aktywami i usługodawcę z myślą o zarządzaniu tymi rodzajami ryzyka i ich ograniczeniu.
100. Podczas przeprowadzania oceny ryzyka przed powierzeniem zadań podmiotowi zewnętrznemu i podczas bieżącego monitorowania wyników działalności podmiotu zewnętrznego emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien co najmniej:
- a. określić i sklasyfikować odpowiednie funkcje i związane z nimi dane oraz systemy w odniesieniu do ich wrażliwości oraz krytycznego charakteru i wymaganych środków ochrony;
 - b. przeprowadzić dogłębną ocenę opartą na analizie ryzyka w odniesieniu do funkcji i związanych z nimi danych i systemów, w odniesieniu do których rozważa się objęcie umową, oraz zareagować na potencjalne ryzyko, w szczególności ryzyko operacyjne, w tym ryzyko podwykonawstwa, prawne, ryzyko związane z ICT, ryzyko braku zgodności z prawem i ryzyko utraty reputacji, a także ograniczenia w zakresie nadzoru dotyczące krajów, gdzie usługi są lub mogą być świadczone;
 - c. wziąć pod uwagę zależności geograficzne i zarządzanie powiązaniem ryzykiem. Ryzyko to może być związane z otoczeniem gospodarczym, finansowym, politycznym, prawnym i regulacyjnym w jurysdykcjach, w których świadczona będzie dana usługa.
101. Przed zawarciem umowy z podmiotem zewnętrznym i biorąc pod uwagę ryzyko, w tym ryzyko operacyjne i ryzyko kontrahenta, emitenci tokenów powiązanych z aktywami w procesie wyboru i oceny powinni zapewnić adekwatność danego podmiotu zewnętrznego.
102. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni zapewnić, aby podmiot zewnętrzny posiadał odpowiednią reputację biznesową, odpowiednie i wystarczające umiejętności, fachową wiedzę, zdolność, zasoby (np. ludzkie, informatyczne, finansowe), strukturę organizacyjną oraz, w stosownych przypadkach, wymagane zezwolenia regulacyjne lub rejestracje na potrzeby wykonywania funkcji w sposób wiarygodny i profesjonalny, aby wywiązać się ze swoich zobowiązań w okresie obowiązywania projektu umowy.

103. Dodatkowe czynniki, które należy uwzględnić podczas zastosowania należytej staranności w odniesieniu do potencjalnego podmiotu zewnętrznego, obejmują między innymi:
- a. jego model biznesowy, charakter, skalę, złożoność, sytuację finansową, strukturę własnościową i grupy;
 - b. długoterminowe relacje z podmiotami zewnętrznymi, którzy zostali już poddani ocenie i świadczą usługi na rzecz emitenta tokenów powiązanych z aktywami;
 - c. możliwość zastąpienia usługi i usługodawcy, w tym zdolność do rozwiązania umowy z podmiotem zewnętrznym i albo zmiany usługodawcy na innego, albo przywrócenia usługi krytycznej na poziom wewnętrzny emitenta, lub potencjalny wpływ takiego zastąpienia na operacje krytyczne emitenta tokenów powiązanych z aktywami;
 - d. informację, czy podmiot zewnętrzny jest nadzorowany przez właściwe organy.
104. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni podjąć odpowiednie kroki w celu zapewnienia, aby usługodawcy działali w sposób zgodny z ich wartościami i kodeksem postępowania.
105. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni zawsze zapewniać, aby osoba trzecia, z której usług korzystają w celu publicznej dystrybucji tokenów powiązanych z aktywami, przestrzegała procedur zapewniających zgodność z zobowiązaniami w dziedzinie zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu przewidzianymi dyrektywą (UE) 2015/849 oraz, w stosownych przypadkach, rozporządzeniem (UE) 2023/1113 w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i niektórych kryptoaktywów. Podmiot zewnętrzny powinien w ramach swoich systemów kontroli wewnętrznej zapewnić ciągłe zachowywanie zgodności z zobowiązaniami w dziedzinie zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu przewidzianymi dyrektywą (UE) 2015/849 oraz, w stosownych przypadkach, rozporządzeniem (UE) 2023/1113 w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i niektórych kryptoaktywów.

13. Komórki kontroli wewnętrznej

106. Komórki kontroli wewnętrznej powinny obejmować skuteczną i stałą komórkę ds. wewnętrznej zgodności z prawem oraz, w stosownych przypadkach i z uwzględnieniem kryteriów proporcjonalności wymienionych w tytule I, komórkę ds. zarządzania ryzykiem oraz komórkę ds. audytu wewnętrznego. W przypadku gdy emitenci tokenów powiązanych z aktywami nie tworzą ani nie utrzymują komórki ds. zarządzania ryzykiem i komórki ds. audytu wewnętrznego, powinni być w stanie wykazać na żądanie, że przyjęte i wdrożone polityki i procedury będące elementem ram kontroli wewnętrznej skutecznie przyczyniają się do osiągnięcia takiego samego rezultatu co wytyczne określone w tytule V.
107. Emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami zachęca się do ustanowienia wewnętrznych komórek ds. zarządzania ryzykiem i audytu wewnętrznego. W przypadku gdy

emitent tokenów powiązanych z aktywami nie ustanowi komórki ds. wewnętrznego zarządzania ryzykiem (KZR) lub komórki ds. audytu wewnętrznego (KAW), obowiązki tych komórek określone w niniejszych wytycznych spoczywają na organie zarządzającym, który może delegować zadania operacyjne wewnątrznie lub zewnątrznie – podmiotowi zewnętrznemu, np. w formie umowy outsourcingowej¹⁶.

13.1 Kierownicy komórek kontroli wewnętrznej

108. Kierownicy komórek kontroli wewnętrznej powinni znajdować się na odpowiednim poziomie hierarchii, który zapewnia kierownikowi komórki kontrolnej odpowiednie uprawnienia i rangę niezbędne do wypełniania jego obowiązków. Kierownik komórki ds. zgodności z prawem oraz kierownicy – o ile zostały ustanowione – komórek ds. zarządzania ryzykiem i audytu wewnętrznego, powinni podlegać organowi zarządzającemu oraz ponosić bezpośrednią odpowiedzialność przed tym organem, a oceny ich wyników powinien dokonywać organ zarządzający.
109. W razie konieczności kierownicy komórek kontroli wewnętrznej powinni mieć dostęp do organu zarządzającego pełniącego funkcję nadzorczą i bezpośrednio go informować, aby zwrócić uwagę na zagrożenia i ostrzec, gdy jest to wskazane, jeśli konkretne zdarzenia wpływają albo mogą wpłynąć na danego emitenta tokenów powiązanych z aktywami. Nie powinno to uniemożliwiać kierownikom komórek kontroli wewnętrznej sprawozdawczości w obrębie ich regularnej hierarchii podległości służbowej.
110. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni posiadać udokumentowane procesy powoływania i odwoływania kierownika komórki kontroli wewnętrznej. W każdym razie nie należy odwoływać kierowników komórek kontroli wewnętrznej ze stanowiska bez uprzedniej zgody organu zarządzającego pełniącego funkcję nadzorczą, o ile powołano taki organ.

13.2 Niezależność komórek kontroli wewnętrznej

111. Aby komórki kontroli wewnętrznej były uznawane za niezależne, powinny zostać spełnione następujące warunki:
- a. ich pracownicy nie mogą wykonywać zadań operacyjnych, które wchodzą w zakres działalności będącej przedmiotem monitoringu i kontroli ze strony komórek kontroli wewnętrznej, chyba że wykazano, iż w świetle kryteriów zastosowania zasady proporcjonalności określonych w tytule I nie spowoduje to zmniejszenia skuteczności komórek kontroli wewnętrznej. W takim przypadku emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni sami ocenić, czy skuteczność ich komórek kontroli wewnętrznej nie jest zagrożona.

¹⁶ Outsourcing zadań operacyjnych w zakresie nadzoru zgodności z prawem może być nadal możliwy.

- b. W stosownych przypadkach komórki te są oddzielone pod względem organizacyjnym od działalności, którą mają monitorować i kontrolować;
- c. wynagrodzenie pracowników komórek kontroli wewnętrznej nie powinno być uzależnione od wyników działalności, którą monitoruje i kontroluje komórka kontroli wewnętrznej, oraz nie powinno w inny sposób potencjalnie negatywnie wpływać na ich obiektywizm¹⁷.

13.3 Zasoby komórek kontroli wewnętrznej

- 112. Komórki kontroli wewnętrznej powinny dysponować wystarczającymi zasobami. Biorąc pod uwagę zastosowanie zasady proporcjonalności określonej w tytule I, powinny mieć odpowiednią liczbę wykwalifikowanych pracowników (z odpowiednimi umiejętnościami, wiedzą i doświadczeniem). Poziom kwalifikacji pracowników powinien być monitorowany na bieżąco i powinni oni odbywać niezbędne szkolenia.
- 113. Komórki kontroli wewnętrznej powinny dysponować odpowiednimi systemami ICT i wsparciem oraz dostępem do informacji wewnętrznych i zewnętrznych niezbędnych w celu wykonywania ich zadań. Powinny one mieć dostęp do wszelkich niezbędnych informacji dotyczących wszystkich linii biznesowych i odpowiednich jednostek zależnych ponoszących ryzyko, w szczególności tych, które mogą potencjalnie generować istotne ryzyko dla emitenta tokenów powiązanych z aktywami.

14. Komórka ds. zarządzania ryzykiem

- 114. Działalność komórki ds. zarządzania ryzykiem (KZR), o ile taka powstała, powinna obejmować emitenta tokenów powiązanych z aktywami jako całość. KZR powinna dysponować wystarczającymi uprawnieniami, rangą i zasobami, uwzględniając kryteria proporcjonalności wymienione w tytule I, aby wdrażać politykę w zakresie ryzyka i ramy zarządzania ryzykiem określone w sekcji 11.
- 115. KZR powinna dysponować, w razie konieczności, bezpośrednim dostępem do organu zarządzającego pełniącego funkcję nadzorczą, o ile został ustanowiony.
- 116. KZR powinna mieć dostęp do wszystkich linii biznesowych i innych jednostek wewnętrznych, które mogą generować ryzyko.
- 117. Pracownicy KZR powinni posiadać wystarczające: wiedzę, umiejętności i doświadczenie w odniesieniu do technik i procedur zarządzania ryzykiem oraz rynków i produktów, a także powinni mieć dostęp do regularnych szkoleń.

¹⁷ Zob. również wytyczne EUNB w sprawie prawidłowej polityki wynagrodzeń dostępne pod adresem <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration/guidelines-on-sound-remuneration-policies>.

118. Jeżeli ustanowiono KZR, powinna ona być centralnym elementem organizacyjnym emitenta tokenów powiązanych z aktywami, a struktura komórki powinna umożliwiać jej wdrażanie polityki w zakresie ryzyka oraz kontrolę ram zarządzania ryzykiem. KZR powinna odgrywać kluczową rolę w zapewnieniu ustanowienia skutecznych procesów zarządzania ryzykiem u emitenta tokenów powiązanych z aktywami. KZR powinna aktywnie uczestniczyć w podejmowaniu wszystkich istotnych decyzji dotyczących zarządzania ryzykiem. W stosownych przypadkach – w przypadku grupy przedsiębiorstw – KZR w unijnej jednostce dominującej powinna być w stanie sporządzić całościowy obraz wszystkich rodzajów ryzyka na poziomie grupy i zapewnić przestrzeganie przyjętej strategii w zakresie ryzyka.
119. KZR powinna dostarczać stosownych niezależnych informacji, analiz oraz ocen ekspertów dotyczących ekspozycji na ryzyko, a także porad na temat propozycji i decyzji dotyczących ryzyka podejmowanych przez linie biznesowe lub jednostki wewnętrzne, oraz powinna informować organ zarządzający, czy te informacje i porady są zgodne z profilem ryzyka emitenta tokenów powiązanych z aktywami. KZR może zalecać usprawnienie ram zarządzania ryzykiem oraz środki naprawcze w celu zaradzenia naruszeniom polityki, procedur i limitów w zakresie ryzyka.

14.1 Rola KZR w odniesieniu do strategii i decyzji w zakresie ryzyka

120. Zaangażowanie KZR w proces decyzyjny powinno zapewnić uwzględnienie w odpowiedni sposób zagadnień związanych z ryzykiem. Odpowiedzialność za podejmowane decyzje powinny jednak ponosić jednostki biznesowe i wewnętrzne, a w ostatecznym rozrachunku – organ zarządzający.

14.2 Rola KZR w odniesieniu do istotnych zmian

121. Zanim zostaną podjęte decyzje dotyczące istotnych zmian produktów, procesów lub systemów bądź wyjątkowych transakcji, KZR powinna wziąć udział w ocenie skutków takich zmian w odniesieniu do emitenta tokenów powiązanych z aktywami oraz powinna przedstawić swoje ustalenia bezpośrednio organowi zarządzającemu przed podjęciem decyzji.
122. KZR powinna ocenić, w jaki sposób zidentyfikowane ryzyka mogą wpłynąć na zdolność emitenta tokenów powiązanych z aktywami do zarządzania jego profilem ryzyka oraz na ryzyko związane z rezerwą aktywów.

14.3 Rola KZR w identyfikowaniu, pomiarze, ocenie, ograniczaniu, monitorowaniu i raportowaniu ryzyka oraz w zarządzaniu ryzykiem

123. KZR powinna zapewnić, aby odpowiednio wdrożono ramy zarządzania ryzykiem oraz aby wszystkie rodzaje ryzyka były identyfikowane, oceniane, mierzone, monitorowane, zarządzane i odpowiednio raportowane przez odpowiednie jednostki emitenta tokenów powiązanych z aktywami.
124. KZR powinna zapewnić, aby identyfikowanie i ocena nie opierały się wyłącznie na danych ilościowych lub wynikach modeli, lecz uwzględniały także podejścia jakościowe. KZR powinna na bieżąco informować organ zarządzający o przyjętych założeniach oraz potencjalnych wadach narzędzi i metod kwantyfikacji ryzyka, w tym modeli i analizy.
125. KZR powinna zapewnić przegląd transakcji z jednostkami powiązаныmi oraz identyfikację i odpowiednią ocenę ryzyka, jakie stwarzają one dla emitenta tokenów powiązanych z aktywami.
126. KZR powinna zapewnić skuteczne monitorowanie wszystkich zidentyfikowanych rodzajów ryzyka przez jednostki biznesowe lub wewnętrzne.
127. KZR powinna regularnie monitorować rzeczywisty profil ryzyka emitenta tokenów powiązanych z aktywami oraz analizować go w kontekście jego celów strategicznych i apetytu na ryzyko, a także przedstawiać wyniki, aby umożliwić podejmowanie decyzji przez organ zarządzający pełniący funkcję zarządczą i ich kwestionowanie przez organ zarządzający pełniący funkcję nadzorczą.
128. KZR powinna analizować tendencje oraz rozpoznawać nowe, pojawiające się lub rosnące ryzyko wynikające ze zmieniających się okoliczności i warunków. Powinna również regularnie porównywać rzeczywiste wyniki w zakresie ryzyka z wcześniejszymi szacunkami (tj. dokonywać weryfikacji historycznej), aby ocenić i poprawić dokładność oraz skuteczność metod oceny ryzyka i procesu zarządzania ryzykiem.
129. KZR powinna oceniać możliwe sposoby ograniczania zidentyfikowanego ryzyka. Przekazywanie informacji o ryzyku organowi zarządzającemu powinno obejmować propozycje odpowiednich działań mających na celu minimalizację ryzyka.

14.4 Rola KZR w odniesieniu do apetytu na ryzyko i limitów ryzyka

130. KZR powinna niezależnie oceniać przypadki naruszenia apetytu na ryzyko lub limitów ryzyka. KZR powinna informować właściwe jednostki biznesowe lub jednostki wewnętrzne oraz organ zarządzający i zalecać możliwe działania naprawcze. W przypadku gdy naruszenie jest istotne, KZR powinna przedstawić sprawozdanie bezpośrednio organowi zarządzającemu pełniącemu funkcję nadzorczą, bez uszczerbku dla obowiązków KZR w zakresie sprawozdawczości kierowanej do innych wewnętrznych komórek.
131. KZR powinna odgrywać kluczową rolę w zapewnieniu, aby decyzje w sprawie jej zaleceń były podejmowane na stosownym szczeblu i przestrzegane przez stosowne jednostki biznesowe, a także odpowiednio raportowane organowi zarządzającemu i komitetowi ds. ryzyka, o ile został ustanowiony.

14.5 Kierownik komórki ds. zarządzania ryzykiem

132. Kierownik KZR, o ile został powołany, powinien być odpowiedzialny za dostarczenie kompleksowych i zrozumiałych informacji na temat ryzyka oraz doradzanie organowi zarządzającemu, co pozwoli temu organowi na zrozumienie ogólnego profilu ryzyka emitenta tokenów powiązanych z aktywami. W przypadku braku oddzielnej komórki obowiązki kierownika komórki ds. zarządzania ryzykiem spoczywają na pracownikach, którym powierzono zadania związane z procedurami zarządzania ryzykiem, lub bezpośrednio na członkach organu zarządzającego.
133. Kierownik KZR powinien posiadać wystarczające: wiedzę fachową, niezależność i staż, aby móc kwestionować decyzje mające niekorzystny wpływ na ekspozycję emitenta tokenów powiązanych z aktywami na ryzyko. W przypadku gdy kierownik KZR nie jest członkiem organu zarządzającego, emitent tokenów powiązanych z aktywami, biorąc pod uwagę zasadę proporcjonalności określoną w tytule I, powinien wyznaczyć niezależnego kierownika KZR, który nie sprawuje obowiązków w innych komórkach i podlega bezpośrednio organowi zarządzającemu. W sytuacji gdy mianowanie osoby, która pełniłaby wyłącznie funkcję kierownika KZR, nie byłoby zgodne z zasadą proporcjonalności określoną w tytule I, funkcja ta może być łączona z funkcją kierownika komórki ds. zgodności z prawem lub może być wykonywana przez innego pracownika wyższego szczebla, pod warunkiem że między łączonymi funkcjami nie zachodzi konflikt interesów. W każdym przypadku osoba ta powinna dysponować wystarczającymi uprawnieniami, statusem i niezależnością (np. być kierownikiem działu prawnego).
134. Kierownik KZR powinien mieć możliwość kwestionowania decyzji podejmowanych przez kierownictwo emitenta i jego organ zarządzający, a podstawy takiego sprzeciwu należy formalnie udokumentować. Jeżeli emitent tokenów powiązanych z aktywami pragnie przyznać kierownikowi KZR prawo weta wobec decyzji (np. kredytowych, inwestycyjnych lub dotyczących ustanowienia limitów) podejmowanych na szczeblach poniżej organu zarządzającego, powinien określić zakres takiego prawa weta, procedury przekazywania sprawy

na wyższy szczebel decyzyjny lub procedury odwoławcze, a także sposób zaangażowania organu zarządzającego.

135. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni ustanowić zaostrzone procesy zatwierdzania decyzji negatywnie zaopiniowanych przez kierownika KZR. W ramach swojej funkcji nadzorczej organ zarządzający powinien mieć możliwość bezpośredniego porozumiewania się z kierownikiem KZR w kluczowych kwestiach dotyczących ryzyka, w tym zmian, które mogą być niespójne z określoną przez emitenta tokenów powiązanych z aktywami strategią w zakresie ryzyka i jego apetytem na ryzyko, a kierownik KZR powinien mieć możliwość bezpośredniego zgłaszania istotnych obaw organowi zarządzającemu pełniącemu funkcję zarządczą.

15. Komórka ds. zgodności z prawem

136. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni ustanowić stałą i skuteczną komórkę ds. zgodności z prawem w celu zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz powołać osobę odpowiedzialną za tę komórkę w odniesieniu do całej działalności podmiotu (specjalista ds. zgodności z prawem).
137. Jeśli mianowanie osoby, która pełniłaby wyłącznie rolę specjalisty ds. zgodności z prawem, nie byłoby zgodne z zasadą proporcjonalności określoną w tytule I, funkcja ta może być łączona z funkcją kierownika KZR bądź może być wykonywana przez innego pracownika wyższego szczebla (np. kierownika działu prawnego), pod warunkiem że między łączonymi funkcjami nie zachodzi konflikt interesów.
138. Pracownicy komórki ds. zgodności z prawem powinni posiadać wystarczające: wiedzę, umiejętności i doświadczenie w odniesieniu do zgodności z przepisami i odpowiednich procedur, jak też powinni mieć dostęp do regularnych szkoleń.
139. Organ zarządzający pełniący funkcję nadzorczą powinien nadzorować wdrożenie należycie udokumentowanej polityki zgodności z prawem, która to polityka powinna zostać zakomunikowana wszystkim pracownikom. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni ustanowić proces regularnej oceny zmian prawa i regulacji mających zastosowanie do ich działalności.
140. Komórka ds. zgodności z prawem powinna doradzać organowi zarządzającemu w sprawie środków, które należy podjąć w celu zapewnienia zgodności z obowiązującymi przepisami, zasadami, regulacjami oraz standardami, a także oceniać możliwy wpływ ewentualnych zmian w otoczeniu prawnym lub regulacyjnym na działalność emitenta tokenów powiązanych z aktywami i jego ramy zgodności.

141. Komórka ds. zgodności z prawem powinna zapewnić, aby monitorowanie zgodności z prawem było prowadzone w ramach ustrukturyzowanego i należyście określonego programu monitorowania zgodności oraz aby była przestrzegana polityka zgodności. Komórka ds. zgodności z prawem powinna podlegać organowi zarządzającemu i w stosownych przypadkach komunikować się z KZR w sprawie ryzyka braku zgodności u emitenta tokenów powiązanych z aktywami oraz zarządzania tym ryzykiem. Komórka ds. zgodności z prawem i KZR powinny w stosownych przypadkach współpracować i wymieniać informacje, aby móc wykonywać swoje zadania. Ustalenia komórki ds. zgodności z prawem powinny zostać uwzględnione przez organ zarządzający i KZR w procesach decyzyjnych.
142. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni podjąć odpowiednie działania wobec takich zachowań praktykowanych w relacjach wewnętrznych lub zewnętrznych, które mogą umożliwić lub ułatwić popełnienie oszustwa lub przestępstwa finansowego i naruszenie dyscypliny (np. naruszenie procedur wewnętrznych, naruszenie limitów).

16. Komórka ds. audytu wewnętrznego

143. Komórka ds. audytu wewnętrznego (KAW), o ile istnieje, powinna być niezależna oraz dysponować wystarczającymi uprawnieniami, rangą i zasobami. W szczególności emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni zapewnić, aby kwalifikacje pracowników KAW oraz zasoby KAW, zwłaszcza jej narzędzia audytu i metody analizy ryzyka, były stosowne do wielkości i lokalizacji emitenta tokenów powiązanych z aktywami, a także charakteru, skali i złożoności ryzyka związanego z modelem biznesowym emitenta tokenów powiązanych z aktywami, jego działalnością, kulturą ryzyka i apetytem na ryzyko.
144. KAW powinna być niezależna od działalności podlegającej audytowi. Dlatego też KAW nie powinna być łączona z żadną inną komórką.
145. KAW powinna, przy zastosowaniu podejścia opartego na ocenie ryzyka, niezależnie dokonywać przeglądu zgodności całej działalności i jednostek emitenta tokenów powiązanych z aktywami, w tym korzystania z podmiotów zewnętrznych, z jego polityką i procedurami oraz zewnętrznymi wymogami regulacyjnymi, a także przedstawić obiektywne zapewnienia tej zgodności.
146. KAW nie powinna uczestniczyć w projektowaniu, wyborze, ustanawianiu ani wdrażaniu konkretnej polityki, mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej, a także limitów ryzyka. Nie powinno to jednak powstrzymywać organu zarządzającego pełniącego funkcję zarządczą przed żądaniem od komórki ds. audytu wewnętrznego przekazywania informacji w sprawach związanych z ryzykiem, kontrolą wewnętrzną i przestrzeganiem obowiązujących zasad.
147. KAW powinna oceniać, czy ramy kontroli wewnętrznej emitenta tokenów powiązanych z aktywami określone w tytule V są skuteczne i efektywne. W szczególności KAW powinna oceniać:

- a. odpowiedniość ram zarządzania u emitenta tokenów powiązanych z aktywami;
 - b. czy dotychczasowe polityka i procedury są nadal odpowiednie i zgodne z wymogami prawnymi oraz regulacyjnymi, a także z określoną przez emitenta tokenów powiązanych z aktywami strategią w zakresie ryzyka i jego apetytem na ryzyko;
 - c. zgodność procedur z obowiązującymi przepisami i regulacjami oraz decyzjami organu zarządzającego;
 - d. czy procedury są prawidłowo i skutecznie wdrażane (np. zgodność transakcji, poziom faktycznie ponoszonego ryzyka itp.); oraz
 - e. odpowiedniość, jakość i skuteczność realizowania czynności kontrolnych oraz sprawozdawczych przez jednostki biznesowe (pierwsza linia obrony), a także komórki ds. zarządzania ryzykiem i ds. zgodności z prawem.
148. KAW powinna w szczególności weryfikować integralność procesów zapewniających wiarygodność – stosowanych przez emitenta tokenów powiązanych z aktywami – metod i technik kwantyfikacji ryzyka, w tym modeli. Powinna także oceniać jakość i sposób wykorzystania narzędzi służących do jakościowej identyfikacji i oceny ryzyka oraz środków wdrożonych w celu ograniczania ryzyka.
149. KAW powinna dokonać przeglądu adekwatności procesów opracowywania dokumentów informacyjnych, ich zatwierdzania oraz procesów publicznego oferowania tokenów powiązanych z aktywami.
150. KAW powinna mieć swobodny dostęp do wszystkich ewidencji, dokumentów, informacji i budynków emitenta tokenów powiązanych z aktywami w obrębie całej jego organizacji. Powinno to obejmować dostęp do systemów informacji zarządczej oraz protokołów z posiedzeń wszystkich komitetów i organów decyzyjnych.
151. KAW powinna przestrzegać krajowych i międzynarodowych standardów zawodowych. Przykładem standardów zawodowych, o których jest mowa, są standardy ustanowione przez Instytut Audytorów Wewnętrznych.
152. Prace w ramach audytu wewnętrznego powinny być prowadzone regularnie i zgodnie z planem audytu oraz szczegółowym programem audytu przy zastosowaniu podejścia opartego na ocenie ryzyka.
153. Plan audytu wewnętrznego powinien być sporządzany co najmniej raz w roku na podstawie rocznych celów kontrolnych audytu wewnętrznego. Plan audytu wewnętrznego powinien zostać zatwierdzony przez organ zarządzający.

154. Wszystkie zalecenia poaudytowe powinny podlegać formalnej procedurze działań następczych na odpowiednich szczeblach zarządzania, powinny być przekazywane organowi zarządzającemu emitenta tokenów powiązanych z aktywami i udostępniane właściwemu organowi w celu zapewnienia skutecznego i terminowego ich rozwiązania oraz sporządzania sprawozdań na ten temat.

Tytuł VI – Zarządzanie ciągłością działania

155. Bez uszczerbku dla mających zastosowanie wymogów rozporządzenia DORA emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni ustanowić, w ramach wdrażania swojej polityki i planów ciągłości działania ustanowionych zgodnie z art. 34 ust. 9 rozporządzenia (UE) 2023/1114, należyte zarządzanie ciągłością działania oraz plany reagowania i naprawy w celu zapewnienia sobie zdolności do bieżącego działania, w celu zarządzania incydentami, które mogłyby zakłócić wykonywanie operacji krytycznych zgodnie z apetytem emitenta tokenów powiązanych z aktywami na ryzyko oraz jego tolerancją na zakłócenia, a także w celu ograniczenia strat i zakłóceń w świadczeniu usług w przypadku poważnych zakłóceń działalności gospodarczej. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami mogą ustanowić specjalną niezależną komórkę ds. ciągłości działania, biorąc pod uwagę kryteria proporcjonalności wymienione w tytule I.

156. Działalność emitentów tokenów powiązanych z aktywami jest uzależniona od pewnych zasobów o znaczeniu krytycznym (np. systemów informatycznych, w tym usług w chmurze, systemów łączności, personelu podstawowego i budynków). Celem zarządzania ciągłością działania jest zmniejszenie operacyjnych, finansowych, prawnych, reputacyjnych i innych istotnych konsekwencji katastrofy lub długotrwałej przerwy w dostępie do tych zasobów oraz wynikającego z niej zakłócenia zwykłych procedur biznesowych emitenta tokenów powiązanych z aktywami. Inne środki zarządzania ryzykiem mogą mieć na celu zmniejszenie prawdopodobieństwa takich incydentów lub przeniesienie ich skutków finansowych na osoby trzecie (np. dzięki ubezpieczeniu).

157. Aby ustanowić prawidłowy plan zarządzania ciągłością działania, emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien poddać starannej analizie czynniki ryzyka i własną ekspozycję na poważne zakłócenia działalności oraz ocenić (w ujęciu ilościowym i jakościowym) ich potencjalne skutki, wykorzystując dane wewnętrzne lub zewnętrzne oraz analizę scenariuszową. W analizie tej należy przetestować zdolność emitenta tokenów powiązanych z aktywami do wykonywania operacji krytycznych podczas wystąpienia zakłócenia oraz uwzględnić wszystkie linie biznesowe i jednostki wewnętrzne, w tym KZR lub procedury zarządzania ryzykiem, a także ich wzajemne zależności. Wyniki analizy powinny przyczynić się do określenia priorytetów i celów emitenta tokenów powiązanych z aktywami w zakresie naprawy.

158. Na podstawie powyższej analizy emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien ustanowić:
- a. plany awaryjne i plany ciągłości działania zapewniające odpowiednią reakcję emitenta tokenów powiązanych z aktywami na sytuacje awaryjne oraz zdolność do wykonywania operacji krytycznych i zachowania istotnych danych w razie zakłócenia jego zwykłych procedur biznesowych;
 - b. plany naprawy dla krytycznych zasobów oraz krytycznych lub istotnych funkcji w celu odzyskania sprawności po zakłóceniu i umożliwienia emitentowi tokenów powiązanych z aktywami powrotu do zwykłych procedur biznesowych w odpowiednich ramach czasowych. Wszelkie ryzyko rezydualne wynikające z potencjalnego zakłócenia działalności powinno być zgodne z apetytem emitenta tokenów powiązanych z aktywami na ryzyko;
 - c. w przypadku innych rodzajów działalności lub w przypadku gdy niemożliwe jest zapewnienie ciągłości krytycznych funkcji podstawowych, emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni dysponować procedurami umożliwiającymi terminowe odzyskanie danych i funkcji oraz terminowe wznowienie działalności.
159. Plany awaryjne, plany ciągłości działania i plany naprawy powinny być udokumentowane oraz należyce wdrożone. Dokumentacja powinna być dostępna w liniach biznesowych, jednostkach wewnętrznych i KZR dla pracowników odpowiedzialnych za procedury zarządzania ryzykiem oraz przechowywana w systemach oddzielonych fizycznie i łatwo dostępnych w razie wystąpienia sytuacji awaryjnej. Należy przeprowadzić odpowiednie szkolenia. Plany należy regularnie testować i aktualizować. Wszelkie trudności lub niepowodzenia ujawnione podczas testów należy udokumentować i przeanalizować, a plany poddać stosownemu przeglądowi.

Tytuł VII – Przejrzystość

160. Wszyscy stosowni pracownicy emitenta tokenów powiązanych z aktywami powinni być informowani o jego strategiach, polityce i procedurach. Pracownicy powinni rozumieć politykę i procedury dotyczące ich zakresu obowiązków oraz ich przestrzegać.
161. W związku z tym organ zarządzający powinien na bieżąco informować stosownych pracowników o strategiach i polityce emitenta tokenów powiązanych z aktywami w jasny i spójny sposób, co najmniej w zakresie niezbędnym dla pełnienia ich obowiązków. Może to następować za pośrednictwem pisemnych wytycznych, podręczników lub w inny sposób.